

15 000 000

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ
ΔΙΑΦΑΝΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ
ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ
ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ**

Αθήνα, 16 - 02 -2012
Αρ. Πρωτ.: 93

Προς:

✓ Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

Κοιν.:

1. Υπουργό Προστασίας του Πολίτη
2. Βουλευτή του Συνασπισμού
Ριζοσπαστικής Αριστεράς
κ. Δ. Παπαδημούλη
(δια της αρμόδιας Υπηρεσίας της
Βουλής των Ελλήνων)

Ερώτηση: 4701/20-12-2012

Σε απάντηση της υπ' αριθ. 4701/20-12-2012 Ερώτησης που κατέθεσε στη Βουλή των Ελλήνων ο Βουλευτής του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Δ. Παπαδημούλης, θέτουμε υπόψη σας τις δεσμεύσεις που ανέλαβε η Χώρα μας κατόπιν των εκθέσεων της CPT και τα επί αυτών πεπραγμένα, από πλευράς του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ήτοι:

1) Μελέτη της πρότασης της Επιτροπής περί εκπόνησης ενός στρατηγικού σχεδίου για την ανάκαμψη του σωφρονιστικού συστήματος με σαφή αναφορά στην αποστολή και τις αξίες του, το μέγεθος και το εύρος των φυλακών καθώς και στις απαιτούμενες χρηματοοικονομικές προβολές που θα στηρίζουν την πολιτική προσωπικού και τις πάσης φύσεως δραστηριότητες που θα λαμβάνουν χώρα εντός των φυλακών.

Το Υπουργείο μας έχει ήδη προβεί στην εκπόνηση προγράμματος ανέγερσης νέων Καταστημάτων Κράτησης προκειμένου διά της αύξησης της χωρητικότητας των φυλακών της Χώρας, να βελτιωθούν οι συνθήκες κράτησης. Ήδη έχουν παραδοθεί και λειτουργούν, δύο πτέρυγες στο Κατάστημα Κράτησης Κεντρικής Μακεδονίας III (στη Νιγρίτα Σερρών) στο οποίο αυτή τη στιγμή κρατούνται 244 κρατούμενοι, αριθμός που θα ανέλθει στους 600 όταν λειτουργήσουν πλήρως και οι υπόλοιπες τρεις πτέρυγές του. Επίσης, παραδόθηκε μία πτέρυγα 50 ατόμων στο Κατάστημα Κράτησης Λάρισας. Περαιτέρω, η παράδοση και λειτουργία των Καταστημάτων Κράτησης Δράμας και Χανίων (600 θέσεων το καθένα), τα οποία έχουν ήδη ολοκληρωθεί και απομένει η κατασκευή βιολογικού καθαρισμού για το πρώτο και η σύνδεση με τα δίκτυα κοινής ωφέλειας και η προμήθεια εξοπλισμού για το δεύτερο, θα περιορίσουν ακόμη περισσότερο το πρόβλημα του υπερπληθυσμού. Το ίδιο ισχύει και για την ανακαινισμένη πτέρυγα του Καταστήματος Κράτησης Θεσσαλονίκης που θα παραδοθεί εντός του 2012, στην οποία θα λειτουργήσει ειδικό συμβουλευτικό πρόγραμμα για την ιδιαίτερα ευαίσθητη ομάδα των τοξικομανών κρατουμένων υπό την ευθύνη του ΚΕΘΕΑ. Τέλος, σας ενημερώνουμε ότι υπό κατασκευή βρίσκεται το Κέντρο Απεξάρτησης Τοξικομανών Κρατουμένων στην Κασσάνδρα Χαλκιδικής.

Από την άλλη πλευρά είναι ήδη γνωστή η πρωτοβουλία του Υπουργείου μας να προβεί σε τομές στην ποινική και σωφρονιστική νομοθεσία της Χώρας, στην κατεύθυνση της επίσπευσης και του εξορθολογισμού στην απονομή δικαίου αλλά και σε αυτήν της διαφοροποίησης και τον περιορισμού των περιπτώσεων στις οποίες επιβάλλεται στερητική της ελευθερίας ποινή. Με άξονα αυτές ακριβώς τις κατευθύνσεις, ψηφίστηκε ο ν. 3904/2010 με εξαιρετικά ευνοϊκές ρυθμίσεις για τις περιπτώσεις στις οποίες επιβάλλονται μικρές ποινές για παράβαση του ποινικού δικαίου. Οι κυριότερες ρυθμίσεις αναφέρονται:

- Στην απαγόρευση κράτησης για δικαστικά έξοδα ή χρηματική ποινή έως 3.000 Ευρώ.
- Στην κατά κανόνα μετατροπή των ποινών φυλάκισης από δύο (2) έως τριών (3) ετών σε χρηματική ποινή.
- Δίνουν την δυνατότητα ποινές που μετατρέπονται σε χρηματικές να ρυθμίζεται η πληρωμή τους σε διάστημα δύο(2) έως τριών(3) ετών ή να μετατρέπονται σε κοινωφελή εργασία.
- Ενισχύουν το θεσμό της κοινωφελούς εργασίας που είχε περιέσει σε αχρησία, καθώς με την υπ' αριθ. 19945/14-3-2011(ΦΕΚ 563 Β/11-4-2011) κοινή υπουργική απόφαση αυξήθηκαν σε 285 οι φορείς σε όλη τη χώρα (δήμοι, νοσοκομεία, ΜΚΟ κ.λπ.) που έχουν τη δυνατότητα να υποδεχτούν άτομα για να παράσχουν κοινωφελή εργασία.
- Για ποινές από τρία (3) έως πέντε (5) έτη για τις οποίες έχει ήδη εκτιθεί το 1/5 δίδεται η δυνατότητα εξαγοράς του υπολοίπου 1/5 ή μετατροπής του σε κοινωφελή εργασία και οι κατάδικοι αποφυλακίζονται.
- Ευαίσθητες ομάδες κρατουμένων (πάσχοντες από ημιπληγία ή παραπληγία, σκλήρυνση κατά πλάκας ή έχουν υποβληθεί σε επέμβαση μεταμόσχευσης καρδιάς, ήπατος, νεφρού ή μυελού, οροθετικοί, φυματικοί, καρκινοπαθείς, πάσχοντες από νεφρική ανεπάρκεια για την οποία γίνεται τακτική αιμοκάθαρση, ασθενείς με ποσοστά αναπηρίας 80% και άνω, καθώς και οι κρατούμενες μητέρες που έχουν το παιδί τους μαζί στη φυλακή) έχουν ευεργετικό υπολογισμό έκτισης της ποινής, καθώς κάθε ημέρα παραμονής σε σωφρονιστικό κατάστημα υπολογίζεται ως δύο ημέρες εκτιόμενης ποινής.
- Επεκτείνεται ο θεσμός της αναστολής εκτέλεσης της ποινής σε όλους τους καταδικασθέντες σε ποινή φυλάκισης μέχρι πέντε (5) έτη, αν δεν έχουν καταδικασθεί παλιότερα σε ποινή άνω του ενός (1) έτους.
- Επεκτείνεται η δυνατότητα της κατ' οίκον έκτισης της ποινής σε όλους τους κρατούμενους με ποινή φυλάκισης που είναι άνω των 75 ετών.

Τέλος, διά του εγγράφου με αριθμό 51269/30-5-2011, ο Υπουργός Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων έχει ζητήσει από την Πρόεδρο του Κεντρικού Επιστημονικού Συμβουλίου Φυλακών, του αρμοδίου οργάνου σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 του Σωφρονιστικού Κώδικα, όπως μεριμνήσει προκειμένου το εν λόγω όργανο να υποβάλλει προτάσεις για τη μεταρρύθμιση του Σωφρονιστικού μας συστήματος, επί των κατευθυντηρίων γραμμών της CPT.

Ακόμα, με την ψήφιση –προσφάτως- του Νόμου «Μέτρα για τη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης στα καταστήματα κράτησης και άλλες διατάξεις» αναμένεται να επιτευχθεί σημαντική αποσυμφόρηση των Καταστημάτων Κράτησης της Χώρας η οποία και θα επιτρέψει την αποφυλάκιση ικανού αριθμού κρατουμένων. ενώ είναι ήδη έτοιμα, από νομοπαρασκευαστικής απόψεως, τα νομοσχέδια για το νέο Σωφρονιστικό Κώδικα και τον Κώδικα περί Ναρκωτικών.

2) Δέσμευση για διενέργεια ενδοσωματικών ελέγχων αυστηρά και μόνο βάσει των διατάξεων του άρθρου 23 Σ.Κ και θέσπιση Μητρώου Ενδοσωματικών Ελέγχων.

Με την εγκύκλιο υπ' αριθμ. 51282/2-6-2011 του Ειδικού Γραμματέα του

Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων δόθηκε η εντολή δημιουργίας Μητρώου Ενδοσωματικών Ελέγχων στα Καταστήματα Κράτησης της Χώρας. Στο εν λόγω μητρώο γίνεται καταγραφή του περιστατικού, του ονόματος του ιατρού που έκανε τον έλεγχο, αιτιολόγηση του ελέγχου, η ημέρα και ώρα που έλαβε χώρα καθώς και ρητή αναφορά στην εισαγγελική παραγγελία κατόπιν της οποίας διεξήχθη.

3) Μελέτη της πρότασης περί δημιουργίας μητρώου κακώσεων και τραυματισμών για νεοεισερχόμενους κρατούμενους.

Το εν λόγω μητρώο θεσπίστηκε και τηρείται στα Καταστήματα Κράτησης της Χώρας κατόπιν της υπ' αριθμ. 51271/30-5-2011 εγκυκλίου του Ειδικού Γραμματέα του Υπουργείου μας και καταγράφονται τραυματισμοί που εντοπίζονται κατόπιν ιατρικής εξέτασης, α) στους νεοεισερχόμενους κρατούμενους, β) στους ήδη κρατούμενους στα Καταστήματα Κράτησης, με ρητή αναφορά στο είδος του τραυματισμού και την αναφερόμενη αιτία, καθώς και την ημερομηνία και ώρα εξέτασης. Στις περιπτώσεις που ως αιτία τραυματισμού αναφέρεται βιαιοπραγία ή κρίνεται ότι έχει υπάρξει τέτοια, οι Διευθύνσεις των Καταστημάτων Κράτησης οφείλουν να προβούν στην ενημέρωση του Εισαγγελέα-Επόπτη και της Γενικής Διεύθυνσης Σωφρονιστικής Πολιτικής του Υπουργείου Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

4) Δημιουργία εξειδικευμένων προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης κρατουμένων

Όσον αφορά στην επαγγελματική εκπαίδευση των κρατουμένων, το 2010 πραγματοποιήθηκαν, ενώ συνεχίστηκαν και το 2011, 19 προγράμματα εκπαίδευσης, επιμόρφωσης, συμβουλευτικής και ψυχολογικής υποστήριξης, σε 9 Καταστήματα Κράτησης σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, τις Νομαρχιακές Επιτροπές Λαϊκής Επιμόρφωσης (Ν.Ε.Λ.Ε.), την Κοινωνική Οργάνωση Υποστήριξης Νέων «ΑΡΣΙΣ» και άλλους φορείς (π.χ. ελληνικής γλώσσας, αγγλικής, γαλλικής, πληροφορικής μαθηματικών, κ.α.).

Εκτός αυτού, πραγματοποιούνται σε 5 Καταστήματα Κράτησης 11 προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης σε συνεργασία με το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης (π.χ. Αρτοποιοί, Μάγειρες, Κεραμοποιοί, χειριστές Η/Υ, κ.α.). Περαιτέρω, πρόθεση του Υπουργείου είναι όλα τα Καταστήματα Κράτησης της Χώρας να ενταχθούν στα ανωτέρω προγράμματα.

Επιπλέον, σε επτά Καταστήματα Κράτησης λειτουργούν ισάριθμα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας καθώς και από 2 σχολεία κατώτερης και μέσης εκπαίδευσης σε Καταστήματα Κράτησης Ανηλίκων. Ειδικότερα, με τη συνεργασία του αρμοδίου Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων γίνεται μελέτη για την ίδρυση τμημάτων επαγγελματικής κατάρτισης (ΙΕΚ) μέσα σε Καταστήματα Κράτησης, όπου είναι δυνατό, ώστε οι φοιτούντες σε αυτά να αποκτούν τις απαραίτητες γνώσεις δεξιότητες που θα τους βοηθήσουν στην επανένταξη τους.

5) Συνεργασία του Υπουργείου με ευρύ φάσμα φορέων προκειμένου να αναβαθμιστεί στο μέτρο του δυνατού η ιατροφαρμακευτική κάλυψη κρατουμένων.

Με το Ν. 3772/2009 το Ψυχιατρείο και το νοσοκομείο Κορυδαλλού καθώς και τα Ειδικά Θεραπευτικά Καταστήματα Τοξικομανών έχουν υπαχθεί στο Εθνικό Σύστημα Υγείας που ανήκει στο Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης ώστε να εξασφαλισθεί η κάλυψη όλων των αναγκαίων θέσεων, ενώ μικτή επιτροπή των δύο Υπουργείων επεξεργάζεται τους όρους λειτουργίας τους, ώστε να εκδοθεί σύντομα το σχετικό Προεδρικό Διάταγμα.

Με τη σύναψη συνεργασιών με Πανεπιστημιακούς φορείς και Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις που μπορούν να συμβάλλουν με το επιστημονικό προσωπικό τους στην παροχή ψυχιατρικών και ιατρικών υπηρεσιών στα καταστήματα κράτησης. Ήδη σχετικά μνημόνια συνεργασίας έχουν υπογραφεί με τους φορείς:

- Β' Ψυχιατρική Κλινική του Πανεπιστημιακού Γενικού Νοσοκομείου «Αττικόν»
- Γ' Ψυχιατρική Κλινική του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης
- Ψυχιατρική Κλινική του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης
- Μ.Κ.Ο. Κλίμακα
- Παιδοψυχιατρική Κλινική της Ιατρικής Σχολής του Παν/μιου Αθηνών
- Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών «Διεθνής ιατρική – διαχείριση κρίσεων υγείας» της Ιατρικής Σχολής του Παν/μιου Αθηνών

Επίσης, ανάλογο ενδιαφέρον έχουν εκδηλώσει οργανώσεις όπως οι Γιατροί του Κόσμου, η Ελληνική Αντικαρκινική Εταιρεία και το Ινστιτούτο Ψυχοκοινωνικής «Ασκληπιός».

Τέλος, το Υπουργείο μας, σε συνεργασία με το Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης έχει ήδη προχωρήσει στη σύσταση Ειδικών Περιφερειακών Ιατρείων στα Καταστήματα Κράτησης Θεσσαλονίκης, Ιωαννίνων, Κομοτηνής, Ναυπλίου, Νεάπολης, Άμφισσας, Τρίπολης, Χίου, Χανίων, Κορίνθου, Μαλανδρινού, Χαλκίδας, Κέρκυρας, Αλικαρνασσού, Τρικάλων, Ε.Κ.Κ.Ν. Βόλου, Α.Κ.Κ. Κασσάνδρας, Α.Κ.Κ. Τίρυνθας, Α.Κ.Κ. Αγιάς Χανίων, ΚΑΤΚ Ελεώνα Θηβών, Δομοκού, Γυναικών Θήβας και Γρεβενών.

6) Επεξεργασία και εκτύπωση φυλλαδίου προκειμένου οι κρατούμενοι να ενημερώνονται σε οικεία γλώσσα για τα βασικά δικαιώματα και υποχρεώσεις τους.

Έχουν ήδη διανεμηθεί στα Καταστήματα Κράτησης της Χώρας μεταφρασμένα αντίτυπα του Σωφρονιστικού Κώδικα και του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας Καταστημάτων Κράτησης στην Αγγλική, Γαλλική, Ρουμανική και Βουλγαρική γλώσσα. Βεβαίως, όπου διαπιστώνονται ελλείψεις, η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου μεριμνά σχετικώς.

**Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΕΤΑΛΩΤΗΣ**

Ακριβές αντίγραφο
Για το Γραφείο Υπουργού

Μ. Νούλα